

Tekst og fotos: Pete Mesley

Hvad menes der egentlig med, at et dykkercenter betegner sig som "Rebreather friendly"? Pete Mesley gør sig nogle overvejelser om, hvad det bør indebære.

Efterhånden som dykkere i stigende grad favner avanceret teknologi, er der også flere, der investerer i en rebreather. Fordelene ved dette udstyr er kendte: Forlænget dykkertid, mindre gasforbrug, mindre dekompression, mindre forstyrrelse for det marine liv osv. Men er det også sådan at dykkercentre ser på det? Eller betragter de det blot som en ny indtægtskilde?

Da PADI lancerede deres kurser i rekreative lukkede kredsløb (CCR) i slutningen af 2011, forventede man en bølge af interesse fra dykkerne, der ønskede at drage fordel af rebreatherens fordele, og dykkerbutikker ville kunne tilbyde rebreather træning og fuldt understøttede CCR-operationer til deres kunder.

Så nemt skulle det imidlertid ikke gå. At servicere en CCR-dykker ordentligt, kræver nemlig betragtelige investeringer i udstyr såsom O₂ booster pumper, blandepaneller, Sofnolime, CCR flasker osv. samt fornø-

Hvornår er et dykkercenter

"Rebreather Friendly"?

den uddannelse af personale. Dykkercentre skulle forholde sig til den forhøjede risiko, der er forbundet med dykning med rebreathere og tilpasse deres procedurer. Så hvorfor skulle et dykkercenter ønske at kaste sig i

disse risici, og servicere krævende dykkere, der ønsker at tilbringe længere tid i vandet og være guidede af rebreather-dykkerguider, hvilket ville øge omkostningerne for dykkercentret?

Et årti senere

Nu, hvor støvet har lagt sig, hvor nemt er det så egentlig blevet at planlægge en dykkerferie, hvor du kan medbringe din rebreather? For nylig forsøgte jeg at organisere en tur til en tropisk

lokalitet. Er der en ting, jeg har lært, ofte af bitter erfaring, er det, at når jeg korresponderer med dykkercentre i forskellige lande, er der ofte stor forskel på hvad de siger, og hvad der faktisk sker, når man kommer frem.

Jeg kontaktede således et dykkercenter (navnet er uvæsentligt, da jeg har samme oplevelse mange andre steder) og spurgte ind til mulighederne for at dykke med min rebreather. De sagde, at det ikke var noget

Dyre grejer der kræver plads. Klargøring af rebreather kræver omhu og bør følge en fast rutine og brug af checklister.

problem og skrev tillige på deres hjemmeside, at de var "rebreather venlige". Da jeg spurgte nærmere ind til sagen, fandt jeg imidlertid ud af, at de ikke havde noget ilt (udover det til førstehjælp), ingen Sofnolime eller flasker til CCR. Herudover var alle dyk begrænset til én time. Så jeg var lidt forvirret.

Dette var ikke ligefrem det, jeg forstod ved "rebreather venligt", og hvad de egentlig mente hermed må henstå i det uvisse. Det kunne være, at de tidligere havde haft besøg af en rebreather-dykker, som havde medbragt alt sit eget udstyr, og hvad han/hun ellers skulle bruge, og dykket efter dykkercentrets parametre. Hvilket efterfølgende så har fået dykkercentret til at betragte sig som værende "rebreather venligt" uden dog at kunne tilbyde mere end det. Jeg endte med ikke at dykke med den operatør eller tage til den lokalitet. Men efter-

hånden som der kommer stadigt flere rebreather-dykkere til, er der risiko for, at denne historie gentager sig stadig oftere.

En anden gang svarede en dykkeroperatør mig, at de gerne ville tage imod min gruppe med rebreather-dykkere med længere dykkertider, men at det forudsatte, at jeg lejede båden med en gruppebooking. Derudover skulle jeg medbringe alt mit eget udstyr, CCR og stage-flasker, samt selv sørge for mine forbrugsvarer (O_2 og sorb). Så jeg gætter på, at det mest af alt blot var et forsøg på at være imødekommende på en eller anden vis.

Så hvor står vi nu?

Forventes det, at dykkercentre foretager de påkrævede investeringer for at kunne servicere rebreather-dykkere? Det ville jo være rart for os, der dykker med lukkede kredsløb, men hvad skulle egentlig

motivere dykkercentrene, når det er forbundet med mere besvær, større risiko og flere omkostninger, når kundekredsen trods alt stadig er ret begrænset?

Det er dog samtidigt givet, at antallet af avancerede og tekniske dykkere er voksende på verdensplan. Denne udvikling kommer derfor utvivlsomt til at lægge et stadig større pres på dykkeroperatørerne for at tilpasse sig dette kundesegment.

På den anden side udgør rekreativ "feriedykning", hvor dykkere kun laver 10-20 dyk om året på ferie, stadig langt den største andel af dykkemarkedet. Deres ønsker og behov er minimale. Alle er tilfredse, hvis de dykker i 35-45 minutter med en guide, der peger på et par fisk.

Operatørerne ved dette og har omfavnet det ved at tilbyde to-tank dyk om morgenen, og derefter et nyt

hold, der dykker to-tank om eftermiddagen. Alle lejer deres udstyr, og personalet ved hvordan udstyret fungerer. Konceptet er fremfor alt simpelt, og det virker, så hvorfor ændre det?

Det er dog godt at se, at der er stadig flere dykkeroperatører, som har taget udfordringen op og tilbyder ordentlig servicering og support af rebreather dykkere, og som har gjort det til en del af deres mission at tilbyde disse specialiserede dykkerprodukter til erfarne dykkere, der omfatter alle fordelene ved rebreather-dykning.

Det forventes, ligesom det har været tilfældet hidtil, at CCR-dykning i overskuelig fremtid vil forblive et niche-marked, som ikke er for masserne (feriedykkere). Antallet af dykkeroperatører, der favner denne teknologi og tager dykning med lukkede kredsløb til sig, vil givetvis vokse, men det er også

givet at flertallet af dykkeroperatørerne vil fortsætte, som de har gjort hidtil. Måske vil operatørerne ændre holdning, hvis kunderne (dig) lægger mere pres på dem. Det er lidt som kyllingen og ægget-scenariet!

Min definition

Så hvad er min definition af "rebreather venligt"? Her er mine tanker. Jeg mener, at hvis en dykkeroperatør tilbyder følgende grundlæggende produkter og serviceydelser, vil den være godt på vej til at støtte CCR-dykkere.

- Have et antal CCR dykkerflasker til udlejning (de fleste CCR'er bruger 3-liters Faber ståltanke, og nogle bruger de mindre 2-liters Faber tanke).
- Kunne tilbyde højtryks iltfyldninger. Det er ikke nødvendigt at have en boo-

Servicering af rebreatherdykkere stiller andre og større krav til operatørerne.

- ster-pumpe, men højtryks O₂ er en nødvendighed. Kantering er en anden mulighed, men denne metode kræver flere O₂-flasker.
- Personalet skal være uddannet til at håndtere ilt under tryk (dette er essentielt for at opretholde sikkerheden og minimere problemer).
- Tilbyde Sofnolime-fyldninger og have en vis mængde af sorb på lager.
- Være i stand til at tage imod CCR-dykkere på enhver chartertur, på enhver given dag.
- Være fleksible nok til at tilbyde længere dykkertider for CCR-dykkere. Det er ikke svært at planlægge, at CCR-dykkere kommer i vandet først, og selvom de laver 90-minutters dyk, kan enkelte dykkere tage deres overfladeinterval på samme dykkested.
- Det er tilrådeligt (men ikke essentielt) at have dykker-guider, der selv bruger CCR. Dette vil være den mest udfordrende af kravene. Så længe CCR-dykkerne er erfarne og får en detaljeret dykkerbriefing, har de normalt ikke brug for en guide. Hvis CCR-dykkere ønsker en guide, skal det koordineres i forvejen, og der vil være ekstra omkostninger.
- Have en forsyning af stage/bailout tanke til rådighed for udlejning: 5-liters tanke er normen. De fleste kan dog bruge AL80-tanke (11 liter), hvis det er nødvendigt, da de nærmest er standard hos de fleste dykkercentre).
- Der er ikke behov for at have reservedele til CCR'er eller andre forbrugsvarer (O₂-celler, batterier osv.), men det ville være rart. Disse ting kan CCR-dykkere nemt tage med sig

for at være så selvforsynende som muligt.

Det kræver en ændret tankegang hos dykkeroperatører, hvis de skal tage CCR-dykning til sig og støtte dykkere med rebreathere. Jeg forventer derfor, at det nok kun vil være et mindretal af operatørerne, der nogensinde vil omfavne rebreather-dykning fuldt ud – medmindre deres kunder (dig) lægger det fornødne pres på dem for at tilpasse sig.

Pete Mesley, der er hjemmehørende i New Zealand, driver Lust4Rust Diving Excursions, som specialiserer sig i ture til nogle af verdens bedste vragedykkerdestinationer. Han sætter sikkerhed i det absolutte højsæde og der er derfor altid en erfaren dykkerlæge med på de ture der udbydes. Yderligere information om Lust4Rust Diving Excursions kan findes på hjemmesiden lust4rust.co.

Lad det ikke blive ved drømmen

Maldives BLUE FORCE ONE

Red Sea BLUE FORCE 2

Maldives BLUE FORCE 3

www.blueforcefleet.com